



## **VNG-REACTIE: ONDERZOEK WMO-EIGEN BIJDRAGE DOOR BINNENLANDS BESTUUR & IEDER(IN)**

### **Naar draagkracht betalen voor maatschappelijke ondersteuning**

Een deel van de mensen ziet af van Wmo-hulp omdat zij de eigen bijdrage te hoog vinden. Dat is het resultaat van de wetgeving en door de wetgever vanaf het begin ook zo beoogd, zie de tekst regeerakkoord 'Bruggen bouwen'.

Tijdens de totstandkoming van de wet is er uitgebreid discussie geweest hoe je ervoor kan zorgen dat de zorg terechtkomt bij mensen die het niet zelf kunnen betalen. Het Rijk heeft er dan ook bij de Wmo voor gekozen dat mensen vanaf een bepaald inkomen (vermogen) in principe maximaal 100% van de kostprijs betalen. Met de rijksbezuinigingen zien gemeenten ook de noodzaak om te bepalen wie ze wel en niet ondersteunen, maar daar kunnen ze door de tussenkomst van het CAK nog niet genoeg op sturen. De VNG pleit ervoor dat de verplichting om de eigen bijdrage via het CAK te laten lopen, vervalt.

### **Eigen bijdrageregeling is landelijk bepaald**

De maximale eigen bijdrage Wmo voor cliënten is landelijk bepaald (in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015) en afhankelijk van de hoogte van iemands inkomen. Ook is landelijk bepaald dat de eigen bijdrage nooit meer mag zijn dan de kostprijs van de voorziening. Een gemeente kan, mits dit ook financieel mogelijk is, wel besluiten aan 'knoppen draaien' (bijv. een lagere kostprijs doorgeven aan het CAK) waardoor de eigen bijdrage lager uitvalt. Het bedrag dat gemeenten aan eigen bijdragen kunnen innen wordt echter vooraf door het Rijk in mindering gebracht op het macrobudget.

### **Waarom informeren gemeenten cliënten niet exact over de te betalen eigen bijdrage?**

De wetgever heeft gemeenten die mogelijkheid ontnomen, door te bepalen dat alleen het CAK (via een lijntje met de belastingdienst) kan berekenen hoe hoog iemands eigen bijdrage wordt. Gemeenten mogen dus vooraf geen inkomenstoets doen.

Burgers zijn niet verplicht om gemeenten in het gesprek aan de keukentafel inzage te geven in hun inkomen. De gemeente kan dan niet meer doen dan de regeling uitleggen, zodat de burger zelf op de site van CAK zijn bijdrage kan berekenen. Ze kunnen dan zelf bepalen of zij een (mogelijk) kostendekkende bijdrage willen betalen of dat zij de voorziening of hulp zelf gaan regelen/inkopen.

### **Gemeenten hebben geen zicht op hoogte eigen bijdragen**

Gemeenten kunnen voor inwoners dus niet voorrekenen hoe hoog de eigen bijdrage wordt, omdat het Rijk heeft bepaald dat alleen het CAK dat mag doen. Gemeenten weten daarmee ook niet welke inwoner welke eigen bijdrage betaalt. Gemeenten kunnen bij de aanvraag, het gesprek, niet meer doen dan uitleggen dat er een eigenbijdrageregeling is, hoe deze werkt en mensen verwijzen naar of helpen met de rekenmodule bij het CAK.

### **Eigenbijdrageregeling moet beleidsinstrument zijn**

Gemeenten hebben nu niet op cliëntniveau zicht op wie hoeveel betaalt, wie er afziet van de voorziening vanwege de eigen bijdrage en in welke gevallen dat erg is. Vooral dat laatste willen gemeenten weten om te voorkomen dat mensen verder in de problemen komen. Sommige gemeenten hebben dan ook ondersteuning via de Bijzondere Bijstand opgezet omdat ze op die manier wel met zekerheid een doelgroep kunnen ondersteunen die financieel gezien aan de onderkant zit.

Gemeenten willen weten wat mensen aan eigen bijdragen moeten betalen, zodat ze de eigen bijdrage gerichter als beleidsinstrument kunnen inzetten en overwogen keuzes kunnen maken waarvoor en aan wie welke eigen bijdrage wordt gevraagd.

**De VNG pleit er dan ook voor dat de verplichting om de eigen bijdrage via het CAK te laten lopen, vervalft.** Het is voor gemeenten niet goed mogelijk om de ondersteuning bij dié mensen terecht te laten komen die het niet (helemaal) zelf kunnen betalen. En de verplichting het heeft burgers en gemeenten opgehadeld met een hoop bureaucratie. De VNG stelt daarom: het CAK zou een optie moeten zijn en geen verplichting.

VNG, 11 februari 2016